

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **ZEVES 6 s.r.o.**, se sídlem Tovární 629, Chomutov, zastoupená JUDr. et. Ing. Petrem Petržílkem, Ph.D., advokátem se sídlem Dvořákova 1624, Úvaly, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Masarykovo náměstí 5, Jihlava, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 20. 9. 2024, č. j. 31 A 45/2023 – 315, o vyloučení soudkyně Nejvyššího správního soudu Mgr. Sylvy Šiškeové, z projednávání a rozhodnutí věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 2 As 218/2024,

t a k t o :

Soudkyně Nejvyššího správního soudu Mgr. Sylva Šiškeová **není vyloučena** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 As 218/2024.

Odůvodnění:

[1] Nejvyšší správní soud v řízení vedeném pod sp. zn. 2 As 218/2024 projednává kasační stížnost žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) proti v záhlaví specifikovanému rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“). Tímto rozsudkem krajský soud zamítl žalobu, jíž se stěžovatelka domáhala zrušení rozhodnutí Rady žalovaného ze dne 7. 3. 2023, č. j. 09612-14/2022-ERU. Uvedeným rozhodnutím zamítla Rada ERU rozklad stěžovatelky proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2022, č. j. 09612-7/2022-ERU (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) a toto rozhodnutí potvrdila. Prvostupňovým rozhodnutím žalovaný obnovil řízení o žádosti stěžovatelky ze dne 16. 11. 2010 o udělení licence na výrobu elektřiny z důvodu, že rozhodnutí o udělení licence bylo dosaženo trestným činem ve smyslu § 100 odst. 4 správního řádu. Zjistil totiž, že JUDr. Ing. Zdeněk Zemek (jednatel stěžovatelky v době udělení licence) byl uznán vinným ze spáchání zvláště závažného zločinu podvodu podle § 209 odst. 1, 5 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.

[2] Po seznámení s obsahem spisu oznámila Mgr. Sylva Šiškeová jako soudkyně zpravodajka předsedovi Nejvyššího správního soudu skutečnosti, které by podle jejího názoru mohly eventuálně představovat důvod pro její vyloučení z projednávání a rozhodnutí předmětné věci. Uvedla, že v letech 2014 až 2020 byla spolupracující

advokátkou Mgr. Mariana Jeřábka. JUDr. Ing. Zdeněk Zemek byl po krátkou dobu, přibližně v roce 2018, jeho klientem, přičemž konzultoval možnost podání dovolání v trestních věcech svých synů Alexandra a Zdeňka, jednatelů společností Saša – Sun s.r.o. a Zdeněk – Sun s.r.o., jež také souvisela s udělením licencí na výrobu elektřiny. Mgr. Šiškeová se jako členka týmu konzultačně podílela na přípravě těchto dovolání. Jednání s JUDr. Ing. Zemkem se nikdy neúčastnila, současné jednatelky stěžovatelky (Zuzanu Zemanovou a Ing. Silvii Zemkovou) nezná. V řízení o kasační stížnosti zastupuje stěžovatelku jiný právní zástupce než Mgr. Jeřábek.

[3] Soudkyně Mgr. Šiškeová si je podle svých slov vědoma skutečnosti, že její poměr věci je poněkud zprostředkovaný. Dodala však, že v minulosti měla vzhled do trestní roviny případu, která je příčinou obnovy řízení, kterou se Nejvyšší správní soud bude zabývat v řízení vedeném pod sp. zn. 2 As 218/2024. Dovolání, na jejichž případě se konzultačně podílela, se však týkala synů JUDr. Ing. Zdeňka Zemka, nikoliv jeho osobně. Již na základě stručného popisu trestního jednání shrnutého v napadeném rozsudku ale zjistila výraznou podobnost s věcí, na jejímž řešení se v týmu Mgr. Jeřábka podílela. Závěrem Mgr. Šiškeová dodala, že ačkoliv se subjektivně podjatá necítí, při objektivním pohledu by mohl být dán důvod k pochybnostem o jejím nestranném a nezaujatém rozhodování.

[4] Předseda Nejvyššího správního soudu podle svého sdělení ze dne 16. 10. 2024 neshledal podle § 8 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) důvody k vyloučení soudkyně Mgr. Sylvie Šiškeové. Vztah soudkyně a zastupujícího advokáta je v nyní projednávané věci je podle něj natolik zprostředkovaný, že nemůže založit objektivní důvod podjatosti. Soudkyně se ze subjektivního hlediska necítí být podjatá.

[5] Podle ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, *jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[6] Garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce, patří mezi integrální součásti práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Neutrannost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16).

[7] Neutrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení a jejich zástupcům). Pouze takto úzce pojímaná kategorie neutrannosti

pokračování

soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širěji, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli, nýbrž to, **zda reálně existují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý vztah.** (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 – 70). Subjektivní hledisko o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04).

[8] Z oznámení soudkyně Mgr. Sylvie Šiškeové plyne, že možný důvod pro své vyloučení spatřuje v tom, že v minulosti měla vlned do trestní roviny případu, která je příčinou obnovy řízení, jíž se Nejvyšší správní soud bude zabývat v řízení vedeném pod sp. zn. 2 As 218/2024. Ačkoliv uvedla, že již na základě stručného popisu trestního jednání v napadeném rozsudku zjistila výraznou podobnost s věcí, na jejímž řešení se v týmu Mgr. Jeřábka podílela, nejde podle Nejvyššího správního soudu o takové okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že má k věci nezaujatý vztah. Zásadní je přitom zejména skutečnost, že se Mgr. Šiškeová konzultačně podílela na přípravách dovolání ve věcech *synů* JUDr. Ing. Zemka, nikoliv jeho samotného, přičemž se tak podle jejího sdělení stalo přibližně v roce 2018. Nelze tedy přehlédnout ani tento výrazný časový odstup. I z dalšího obsahu oznámení je patrné, že její poměr k věci je zprostředkovaný. V souvislosti s osobou JUDr. Ing. Zemka uvedla, že se jednání s ním v minulosti neúčastnila. Nelze opomenout ani skutečnost, že stěžovatelku v řízení o kasační stížnosti zastupuje jiný právní zástupce, než je Mgr. Jeřábek, se kterým Mgr. Šiškeová v minulosti spolupracovala jako advokátka. Současné jednatelky stěžovatelky přitom Mgr. Šiškeová nezná. Jinými slovy, podle vylíčených skutečností se jedná o specificky zprostředkované okolnosti, které nezavdávají objektivní důvod k pochybnostem o nestrannosti soudkyně Mgr. Šiškeové v dané věci.

[9] S přihlédnutím k těmto důvodům Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že Mgr. Sylva Šiškeová není vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 As 218/2024.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 31. října 2024

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu